

לדעת אישה

הבכירות שמתנערות מהיום
המיוחד שצוין השבוע
ד"ר מאיה גז, עמ' 10-11

ד"ר מאיה גז

מדוע יום האישה לא מרגיש אותי?

השבוע ציינו ברחבי העולם את יום האישה הבינלאומי. בישראל הפכו את חודש מרץ כולו לחודש האישה. ועדיין, יש נשים בעמדות ניהוליות בכירות שלא מתרגשות מהיום הזה. ביקשנו מהן להסביר מה הסיבה

לשוויון בכל תחומי החיים. החגיגה כפי שהיא מוצגת היום היא בבחינת כיסוי עלה תאנה לאמת הלא נעימה לאוזן, והיא שלמרות הישגים אדירים בכל תחומי החיים, נשים עדיין נושאות בנטל של קידום קריירה יחד עם אחריות להתנהלות המשפחה. בשאר ימי השנה נשים מוצגות כקורבנות אלימות, סחר והתעללות, ואף שכל אלו אכן מתקיימים, הרי שאין מהות האישה קורבנותה.

"המורעות לצורך בשוויון צריכה להיות מועצמת בכל יום בשנה בחקיקה, בקידום נשים מובילות ובהתנהלות שתומכת בנשים ומחזקת את יכולותיהן 365 ימים בשנה. הייצוג הנשי בכנסת הנוכחית והדרתן של מנכ"ליות משרדי הממשלה באבחנת החלטה מהדהדות את הבוז וההתנשאות של המנהיגות הנוכחית. "במקום יום האישה של חלוקת קרם ידיים יש לכפות בחוק ייצוג לנשים בכל ועדה, משרד, ובכל מערך של קבלת החלטות. חשיבה אחרת, ריבוי דעות ופולורליזם סביב השולחן ייטיבו עם כל התכנסות וכל דיון".

מירי ארנטל

מנכ"לית ומייסדת עמותת זכרון מנחם, המסייעת לילדים חולי סרטן. בת 72, נשואה פלוס 5, ירושלים

"כאישה, במשך שנים אהבתי את יום האישה. יום חג בשנה שבו חגגנו את הנשים שאנחנו, את הנשים שסביבנו. אלה הנמצאות עם הילדים, שדואגות לבית, עמודי התווך של המשפחה שנותנות את הלב והנשמה, ואת כל כוחן לשלמות הבית. וברוך השם השנים חלפו ואנחנו הנשים מצאנו את המקום להתקדם ולהתרחב גם מעבר לגבולות הבית. יצאנו לעבוד יותר, ללמוד. הגענו בזכות ולא בחסד למקומות מפתח. אנחנו מנכ"ליות, אנחנו מנהלות, אנחנו חברות כנסת, שרות. אנחנו גם לוחמות ומובילות דעת קהל, וכן כל זה בנוסף לראגה לבית, לילדים לשלמות המשפחה.

"אז נשאלת השאלה, אחרי שהנשים צמחו והתפתחו והגיעו לגבהים ולעומקים, איך ייתכן שנותרנו עם יום? לא, חברים וחברות, יום האישה לא הולם אותנו הנשים. כבר לא מדובר ביום של העצמה נשית כי יום אחד מתוך 365 הפך למסגרת קטנה ומגבילה שאינה הולמת את ההתקדמות האדירה והעשייה האדירה ואת מקומנו האדיר בחברה. בכל חברה. עסקית, חברתית, מדינית. "אנחנו תופסות היום מקומות מובכדים

שנשים אחרות, אמיצות וחכמות, פרצו דרכים לא סלולות לי ולחברותיי. לולא נשים אלו לא הייתה לי יכולת ללמוד, לחלום ולהאמין כי אין הבדל ביני לבין גברים הנמצאים לצדי. ואם יש הבדל הוא לטובתי. אותן נשים נלחמו ושילמו מחירים כבדים, אישיים וחברתיים, כדי שבתי וחברותיה ירגישו שכל הדלתות פתוחות בפניהן להגשים את יכולותיהן וחלומותיהן.

"וגם התקופה שלנו היא תקופה קשה לנשים. הייצוג בכנסת ובממשלה בשפל, חשש כבד לפגיעה בזכויות ואלימות הולכת וגואה כלפי נשים. לכן, מבחינתי, הצורך לציין יום ייחודי לנשים הוא רק על מנת לחזור ולהזכיר את אותן נשים שפרצו דרך שנראית לנו היום מובנת מאליה במדע, בחינוך, בצבא ובפוליטיקה. לתת להן ביטוי שוב ושוב כשיש שאף אחת לא תשכח וכדי לתת כוח למי שנמצאת במציאות מדכאת ומסרסת כי זוהי זכותנו להיות שוות".

מורית בארי

מנכ"לית בית החולים אלי"ן לשיקום ילדים, בת 56, נשואה פלוס 3, מבשרת ציון

"יום האישה לא מרגש אותי משום שאופן ציונו מקטין את מהות השאיפה לשוויון. רוב העיסוק הוא בזרי פרחים ובשובריים לטיפול קוסמטי. יום האישה המקורי בא לציין את מאבק הנשים

אמיליה ארהארט שחצתה את האוקיינוס האטלנטי.

"יש לנו עוד דרך ארוכה לעשות על מנת להגיע לשוויון אמיתי בין המינים. חודש האישה הוא לחלוטין עוד אמצעי לקידום הנושא אם כי לא מספק. זהו חודש אחד שבו הנושא עולה לכותרות ומקבל בולטות, אך המבחן אמיתי שלנו כחברה הוא לדאוג שנושא השוויון המגדרי יהיה על סדר היום הציבורי לאורך כל ימות השנה ותפקיד ההנהגה לנקוט את כל הפעולות הדרושות כדי לקדם אותו".

ענבל רון

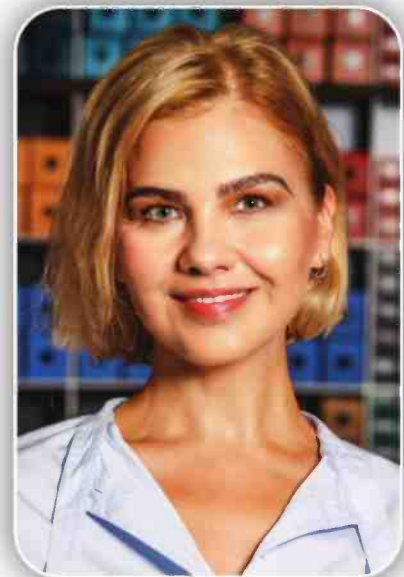
מנכ"לית רשת דרור בתי חינוך, בת 47, בזוגיות פלוס ילדה, תל אביב

"אין לי צורך ביום האישה. באמת. מגיל צעיר אבי היה זה שדחף אותי להעז. החל ממבחני אומץ פיזיים בילדות שיוכיחו לי שאני יכולה הכל ועד למשפטים מכוננים

אשר כיוונו אותי ונתנו לי תמיכה בצומתי חיים שבהם התלבטתי אם ללכת בדרך לא שגרתית ולא לפי מסלול החיים הרגיל. כך מצאתי את עצמי בגיל 20 מקימה קיבוץ ובגיל 23 מקימה פנימייה לנוער במצבי סיכון והדרה חברתית. לא הייתה לי תקרה, לא הגבילו אותי בחלומות, אפילו כמעט ולא הוטלתי. אני מנהלת רשת של בתי ספר ומוסדות חינוך ומקבלת עידוד לצמוח ולגדול.

"אבל אני יודעת שהתמזל מזלי. מהרבה בחינות. ובעיקר, מזל גדול נפל בחלקי

סוניה נסטסה

מנכ"לית נספרסו ישראל, בת 49, גרושה פלוס 1, הרצליה

"יום האישה הוא יוזמה שאני מבינה מהיכן היא מגיעה, אך שוויון מגדרי צריך להיות בראש מעיינינו לאורך כל השנה, נשים וגברים כאחד. זהו אינטרס קולקטיבי ולא מגדרי. ככל שנשים ימצו את הפוטנציאל שלהן, ויסירו מעליהן חסמים שמונעים מהן להתפתח, כך גם כלל החברה תרוויח מזה.

"שוויון אמיתי הוא תוצאה של מכלול פעולות המבוצעות על ידי הכלל ועל ידי יחידים. כמנהיגות, יש לנו אחריות להתוות את הדרך ולהוביל לשינוי בסטטוס קוו. לתת דוגמה אישית ולעודד נשים לא להיכנע במקומות שבהם תכתיבים מצמצמים את הווייתן, להיות נחושות וחדורות מטרה. בנספרסו ישראל, נשים וגברים כאחד, נמדדים על פי היכולות וההתאמה שלהם לתפקיד ואין פערי שכר בין נשים וגברים. כיום, 61% מכלל העובדים בנספרסו ישראל הן נשים, 57% נשים מהוות את ההנהלה הבכירה של החברה. בנספרסו העולמית, נשים מהוות 33% מכלל האגרונומים שמלווים את החקלאים בתוכנית AAA של החברה.

"לאורך כל ההיסטוריה, בכל נקודת זמן הייתה אישה אחת, אמיצה ונחושה, שעשתה משהו שלא היה מקובל שנשים תעשנה עד אותו הרגע. אם זו קתרין סוויצ'ר, צעירה אמריקאית שהצטרפה ב-1967 לריצת מרתון שהייתה עד אותו יום פתוחה לגברים בלבד או הטייסת

לעצמה, ועליה ליהנות מחופש בחירה מלא לגביהם, ולשאוף להיות עצמאית ובלתי תלויה. מטרה זו תושג בתהליך כולל ועמוק שגם נשים וגם גברים יהיו שותפים לו מגיל צעיר כאבות, כבני זוג, כאחים, כמעסיקים וכמחנכים. וכמובן, לנו, לנשים החזקות שהצליחו להגשים את עצמן, תפקיד חשוב ביותר לסלול את הדרך לבאות אחרינו."

שירן שטרקמן

מנכ"לית מלון שטרקמן ארנה בנהריה, בת 35, נשואה פלוס 2, נהריה

"כאישה שמעולם לא הציבה לעצמה תקרת זכוכית, אני מתרשמת מהשיגים ולא

ממניירות ומטקסים. יום האישה נולד כיוזמה חשובה באו"ם, בימים שבהם תרבות המערב נזקקה לתזכורת בנוגע לדרך הארוכה שיש לעשות בדרך לשוויון. אך עם השנים יום האישה הפך לסדרת אירועים מסחריים שאין בינם לבין שוויון זכויות דבר.

"העלאת המודעות לא תגיע ביום או בחודש, על אחת כמה וכמה כשמדובר במקומות שבהם קיימים פערים תפיסתיים. השקעה בחינוך ובשינוי תפיסתי, והכוונה של נערות צעירות לאמונה בעצמן ולחתימה להישגיות והגשמה, הם תהליך ארוך טווח ולא ריצה למרחקים קצרים.

"במדינות המערב שבהן החוק הוא שוויוני חשוב לחשב מסלול מחדש ולא לחפש את השינוי מטעם הממסד, אלא ליצור אותו מתחילת הדרך בחברה וכפרט. במקום שבו נשים ייקחו אחריות על הבחירות שלהן והדרך שלהן, אין ממסד שיעצור אותן.

"חודש האישה הוא כותרת יפה, אבל קידום השוויוניות בחברה לא אמור להיות מוגבל לחודש אחד. זהו תהליך ארוך שנים המחייב שינוי עמוק בחברה, וחודש אחד בשנה שבו יש זדקור על הנושא לא באמת משרת את המטרה". ■■■

נערות ונשים צעירות להאמין בעצמן ולחלום חלומות גדולים.

"כאמא, אני חיה חיים שלמים בלהיות מודל נשי לבנות שלי, את זה אי אפשר לרכוז ביום או חודש או שנה. הבעיה המרכזית של ציון יום האישה היא היום שאחריו."

ד"ר איילת בן עזר

מנכ"לית וסגנית נשיא אוניברסיטת רייכמן, בת 59, נשואה פלוס 5, כפר שמריהו

"במובנים רבים שינה את אופיו מהכוונה המקורית של יוצריו, והפך ליום שטחי של יופי וטיפוח, דימוי רדוד העושה עוול לנשים במקום לקדם. אין צורך בחגיגות שטחיות ובהטבות נקודתיות, אלא בתהליך שינוי עמוק יותר. יום מיוחד כזה מנציח את התמה שאנחנו "המין החלש" הזקוק להגנה. כפי שאין יום הגבר, יום האישה הוא מיותר. יש להתחיל את תהליך האצת השוויון המגדרי כבר מילדות, מהחינוך בבית ובמוסדות החינוך. תהליך עמוק ושורשי של שינוי אישי, חברתי, קהילתי, לאומי ובינלאומי, שבו יתבצעו הלכה למעשה השינויים שיסייעו לנשים לאורך כל חייהן לרכוש את הכלים הנדרשים להאמין ביכולותיהן ולממשן. יש לעודד שיח שבו גברים ונשים יחד יחתרו לשוויון הזדמנויות בכל התחומים. לחנך נשים שהן יכולות להציב לעצמן כל מטרה, להאמין ביכולתן להשיגה ולפרק מכשולים והתניות המונעים מהן להשיגה, דוגמת ההתניה שלפיה מספרים וטכנולוגיה

הם גורמי הרתעה משמעותיים עבור נשים רבות, שפירוקה יאפשר ליותר נשים לממש עצמן בתחומים אלה. בראייה היסטורית, קיים תהליך שיפור אולם הוא אטי מדי. כדי להאיץ ביעילות, כל יום בשנה צריך להיות יום האישה. אישה לא צריכה להיות שונה מגבר ברצונותיה ובמטרות שהיא מציבה

לחברה צודקת ולכלכלה הישראלית, והדרך לשם ארוכה ויומיומית. החל מהבניות חברתיות קיימות, דרך בחירת מקצוע ועד ייצוג הולם בכלל התפקידים במשק.

"ואת זה עושים רק בשיתוף פעולה רב-מגזרי ולאורך זמן, בשינוי תפיסות ועמדות, בתמרוץ והסרת חסמים, בחקיקה ועוד."

ענת נחמיה לביא

מנכ"לית שותפויות אדמונד דה רוטשילד, נשואה פלוס 3, גני תקווה

"יום האישה 2023 לא מרגש אותי. אני מכוונת את עצמי להתרגש מתופעות חיוביות ומחממות לב, תופעות שמעוררות תקווה ואופטימיות, תופעות שמובילות לעולם טוב

יותר. תופעות ומגמות מדאיגות ושליליות בחברה לא מרגשות אותי, אלא גורמות לי להתרכז בהבנת הבעיה, בהובלת שינוי ותיקון המציאות.

"מציאות החיים של הנשים בישראל לצערי לא מרגשת ולא מעורדת. היעדר נשים במקומות השפעה וקביעת מדיניות (חפשו מנכ"ליות במשרדי הממשלה ובחברות עסקיות), 90 אלף הנשים שדיווחו בשנה האחרונה על הטרדות מיניות במקום העבודה ומחוצה לו, 24 הנשים שנרצחו במהלך 2022, 23% מהנשים שנמצאות במצב של עוני, פערי השכר לרעת נשים, ועוד.

"נשים לא זקוקות ליום, שהפך בשנים האחרונות לחודש ומנוצל בעיקר להמלצות על קניית עוד תכשיט או בגד ותזכורת לגברים להביא הביתה זר פרחים. זכויות נשים וקידום נשים אמורים להיות חלק מתפיסת עולם שהיא חלק מהיום יום של גברים ונשים כאחד.

"כמנכ"לית ארגון שמקדם מנהיגות צעירה ומגוונת, אני מובילה מהלכים על מנת לקדם נשים צעירות לעמדות השפעה ולהביא

ועל כן אני מצפה שלא יגבילו אותנו ליום אחד בשנה. גם לא לחודש. העצמה נשית צריכה להיחגג בכל יום בשנה ומעל כמה כמה. כדי שההתקדמות והפריחה תמשך להתרחב, לתפארת כל ילדה קטנה, לתפארת כל רופאה, מורה, מנהלת ועצמאית, ולתפארת מדינת ישראל."

תאיר איפרגן

מנכ"לית זרוע העבודה במשרד העבודה, בת 43, נשואה פלוס 3, מזכרת בתיה

"בואו נדבר קצת נתונים. 32% פערי שכר בין גברים לנשים. 17% נשים בכירות בתפקידי מנכליות במשק. 27% נשים בדריקטוריונים ציבוריים. 51% נשים זה הייצוג שלנו בחברה. אז לא, זה לא אירוע של יום אחד. ולא, הרצאה על העצמת נשים וללמד אותנו איך מאזנים בית ועבודה זה ממש לא מה שאנחנו רוצות. תודה.

"הצורך בשוויון מגדרי בכלל, ובשוק התעסוקה בפרט הוא אקוטי למשק משגשג,

